U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **H. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 5. 5. 2010, č. j. 42 Cad 195/2009 – 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 5. 5. 2010, č. j. 42 Cad 195/2009 – 35, zamítl žalobu žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 6. 2009, č. X, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaná přiznala žalobkyni plný invalidní důchod podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, od 3. 11. 2008 v částce 3811 Kč, přičemž stěžovatelka žádala o přiznání plného invalidního důchodu od 14. 2. 2007.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) prostřednictvím obecné zmocněnkyně A. H., jež zastupovala stěžovatelku na základě plné moci ze dne 17. 8. 2009, kasační stížnost, v níž uvedla, že žádá, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen, eventuálně změněn tak, že se žalobě vyhovuje. Dále uvedla, že doplnění kasační stížnosti zašle poté, co jí bude rozsudek doručen vzhledem k tomu, že pošta nyní doručuje tak, že po uplynutí 10-ti dnů vloží písemnost do schránky, a jí žádná písemnost do poštovní schránky vložena nebyla. Zdůraznila, že neví, proč soud takto doručuje rozsudek, aby ho vůbec nedostala do ruky, vidí v tom úmysl. Poukázala na to, že již samotné jednání proběhlo v rozporu se zákonem a byla špiněna a umlčována. Požádala též o zaslání protokolu o jednání, na který má nárok.

Kasační stížnost je podána opožděně.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že napadený rozsudek Krajského soudu v Praze byl obecné zmocněnkyni stěžovatelky doručován na adresu jejího bydliště; obecná zmocněnkyně stěžovatelky nebyla zastižena, zásilka proto byla uložena a připravena k vyzvednutí dne 31. 5. 2010. Obecné zmocněnkyni stěžovatelky byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla. Protože si obecná zmocněnkyně stěžovatelky zásilku nevyzvedla v úložní době, byla zásilka vrácena soudu dne 11. 6. 2010. Tyto údaje jsou uvedeny na doručence založené v soudním spisu, která je na rubu označena prezentačním razítkem Krajského soudu v Praze s datem 14. 6. 2010.

Podle § 42 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), *nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.*

Podle § 49 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř."), *nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastižen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu.*

Podle § 49 odst. 4 o. s. ř., *nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.*

Podle § 50b odst. 1 o. s. ř. *má-li účastník zástupce, doručuje se pouze zástupci, nestanoví-li zákon jinak.*

Podle § 50f odst. 3 o. s. ř., *doručuje-li soud písemnost při úkonu, o němž se nepořizuje protokol, nebo prostřednictvím doručujícího orgánu, vyznačí se doručení písemnosti na doručence. Doručenka je veřejnou listinou. Není-li prokázán opak, považují se údaje uvedené na doručence za pravdivé.*

Nejvyšší správní soud shledal, že doručující orgán postupoval zcela v souladu se shora citovanými ustanoveními občanského soudního řádu: Obecnou zmocněnkyni stěžovatelky dne 31. 5. 2010 nezastihl, proto písemnost uložil a připravil k vyzvednutí a zanechal obecné zmocněnkyni stěžovatelky výzvu, aby si zásilku vyzvedla. Tuto skutečnost obecná zmocněnkyně stěžovatelky nijak nezpochybňovala. Tvrdila pouze, že žádná písemnost jí nebyla do poštovní schránky vložena, přestože pošta při doručování postupuje tak, že písemnost po uplynutí 10-ti dnů vloží do schránky, a spatřovala v tom úmysl soudu, aby nebyla s rozsudkem seznámena.

Je třeba poukázat na to, že podle § 49 odst. 4 věty druhé *in fine* o. s. ř. může soud i bez návrhu vyloučit vhození písemnosti do domovní či jiné adresátem užívané schránky; tohoto oprávnění krajský soud v posuzovaném případě využil. Nelze proto v jednání krajského soudu spatřovat úmysl či pochybení při doručování zásilky, pokud v souladu se zmíněným ustanovením vyloučil, aby předmětná zásilka byla vhozena do schránky, jestliže

si obecná zmocněnkyně stěžovatelky písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, nevyzvedla.

Nejvyšší správní soud poznamenává, že ve své judikatuře reflektuje podstatné změny, k nimž došlo v mechanismu doručování soudních písemností přijetím zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2009. V usnesení ze dne 18. 3. 2010, č. j. 9 As 7/2010 - 53, je v souvislosti s institutem náhradního doručení podle nového znění § 49 odst. 4 o. s. ř. uvedeno, že: *„(k)e zmírnění nové právní úpravy doručování písemností náhradním způsobem občanský soudní řád v ustanovení § 50d upravuje tzv. neúčinnost doručení, tj. možnost prohlásit doručení soudní písemnosti za neúčinné při splnění zákonem stanovených podmínek. Na tomto místě je nutno připomenout, že postup při prohlašování doručení písemnosti za neúčinné se výrazně liší od pravidel upravujících tento institut v občanském soudním řádu do 30. 6. 2009, kdy k prohlášení neúčinnosti postačovalo prokázat, že se adresát v době doručování na adrese pro doručování (v místě doručování) nezdržoval. Koncepci, podle které se adresát může s doručovanou listinou seznámit vždy, zdržuje-li se v místě, kde mu bylo náhradně doručeno, právní úprava doručování účinná od 1. 7. 2009 opustila. Namísto toho vychází z přesvědčení, že pro doručení není významné, kde se adresát skutečně zdržuje, a nastoluje zásadu, že každý adresát je odpovědný za existenci adresy pro doručování a ochranu vlastních zájmů a že je povinen si zajistit přijímání listin na adrese pro doručování bez ohledu na to, kde se skutečně zdržuje.“* Na jiném místě téhož rozhodnutí je dále zdůrazněno, že: *„k prohlášení doručení písemnosti za neúčinné se předpokládá aktivita adresáta v podobě podání návrhu na prohlášení doručení konkrétní soudní písemnosti za neúčinné (§ 50d odst. 1 o. s. ř.). Soud tak není oprávněn ani povinen tuto neúčinnost posuzovat z úřední povinnosti(...)“*. Z uvedeného jasně vyplývá, že nová právní úprava klade při doručování větší nároky na samotné účastníky řízení, od nichž se očekává vyvinutí potřebného úsilí k zajištění toho, aby byli během řízení v dosahu soudu, přičemž pro případy, kdy jsou v důsledku objektivních či zvláště závažných subjektivních příčin nedosažitelní, ponechává možnost namítat neúčinnost doručení (§ 50d o. s. ř.). Na tomto místě je však nutno podotknout, že obecná zmocněnkyně stěžovatelky v kasační stížnosti neuvádí, že by se v den, kdy jí byla předmětná zásilka doručována, a po celou dobu běhu desetidenní lhůty pro její vyzvednutí na své adrese z vážných důvodů vůbec nezdržovala, a z toho důvodu nemohla vědět o uložení doručované písemnosti na poště. Obecná zmocněnkyně stěžovatelky tedy účinnost doručení předmětné písemnosti nikterak nezpochybňuje a v kasační stížnosti namítá pouze to, že jí doručujícím orgánem nebyla v rozporu s § 49 odst. 4 o. s. ř. předmětná písemnost vhozena do jí užívané domovní či jiné schránky poté, co jí byla po marném uplynutí desetidenní lhůty pro její vyzvednutí doručena fikcí.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na své usnesení ze dne 24. 2. 2010, č. j. 4 Ads 15/2010 - 43, jímž byla v jiné věci kasační stížnost odmítnuta jako opožděná, přestože stěžovatel namítal faktické zkrácení lhůty pro podání kasační stížnosti v důsledku několikadenní časové prodlevy mezi dnem fiktivního doručení napadeného rozhodnutí a dnem jeho vhození do jím užívané schránky. Zdejší soud vycházel ze skutečnosti, že pro počátek běhu lhůty pro podání kasační stížnosti je rozhodný den doručení napadeného rozhodnutí a nikoliv den, kdy se stěžovatel s obsahem tohoto rozhodnutí fakticky seznámí. V tomto smyslu soud uvedl, že: *„(s) ohledem na ustanovení § 49 odst. 4 o. s. ř. přitom není okamžik vložení písemnosti do schránky relevantní pro určení data doručení písemnosti. Rozhodující je uplynutí lhůty deseti dnů ode dne, kdy byla písemnost připravena k*

vyzvednutí. Takto určený okamžik nastoupení fikce doručení je zcela jednoznačný a nezávislý na okolnostech, které mohou doručujícímu orgánu zabránit v bezodkladném vložení písemnosti do schránky." Pro týž závěr je možno poukázat i na usnesení ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 3/2010 - 53. Z výše citované judikatury je zcela zřejmé, že vhození soudní písemnosti do schránky adresáta po marném uplynutí lhůty k jejímu vyzvednutí nemá žádný význam z hlediska právních následků spojených s fikcí doručení této písemnosti, ani žádné jiné právní účinky, ale že jeho účelem je pouze zvýšení pravděpodobnosti, že se adresát s obsahem příslušné zásilky skutečně seznámí.

Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že obecné zmocněnkyni stěžovatelky byla zásilka obsahující napadený rozsudek uložena a připravena k vyzvednutí na poště 110 01 Praha 1 v pondělí dne 31. 5. 2010 a od tohoto dne počala plynout desetidenní lhůta podle § 49 odst. 4 o. s. ř. Posledním dnem této lhůty, tj. ve čtvrtek 10. 6. 2010, se napadený rozsudek Krajského soudu v Praze považuje za doručený, i kdyby se obecná zmocněnkyně stěžovatelky o uložení písemnosti nedozvěděla.

Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. *kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, a bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení. Osobě, která tvrdí, že o ní soud nesprávně vyslovil, že není osobou zúčastněnou na řízení, a osobě, která práva osoby zúčastněné na řízení uplatnila teprve po vydání napadeného rozhodnutí, běží lhůta k podání kasační stížnosti ode dne doručení rozhodnutí poslednímu z účastníků. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Napadené rozhodnutí obsahuje řádné poučení o lhůtě k podání kasační stížnosti, ve kterém je v souladu s § 106 odst. 2 s. ř. s. správně uvedeno, že proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost do dvou týdnů ode dne doručení, k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Praze.

Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. *lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.*

Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. *lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.*

Jak již bylo výše uvedeno, napadené rozhodnutí bylo obecné zmocněnkyni stěžovatelky doručeno ve čtvrtek dne 10. 6. 2010. Lhůta dvou týdnů k podání kasační stížnosti počala běžet v pátek dne 11. 6. 2010 (§ 40 odst. 1 s. ř. s.) a skončila ve čtvrtek dne 24. 6. 2010 (§ 40 odst. 2 s. ř. s.).

Podle § 40 odst. 4 s. ř. s. *lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.*

K zachování lhůty pro podání kasační stížnosti bylo třeba, aby nejpozději dne 24. 6. 2010 byla kasační stížnost předána soudu, nebo soudu zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předána orgánu, který má

povinnost podání doručit. Z obsahu spisu však vyplývá, že kasační stížnost byla podána na poště 110 00 Praha 1 až dne 25. 6. 2010, tedy opožděně; zmeškání lhůty nelze prominout. Na výše uvedených závěrech nemůže měnit ničeho ani ta skutečnost, že krajský soud dne 14. 7. 2010 zaslal zástupkyni žalobkyně rozsudek znovu s pokynem „neukládat do schránky“. Rozhodující je totiž první doručování rozsudku, o jehož účinnosti nejsou, jak je shora uvedeno, pochybnosti.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatelky proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 5. 5. 2010, č. j. 42 Cad 195/2009 – 35, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, neboť byla podána opožděně.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2010

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu